De huisarts als patiënt: barri?res tot gezondheidszorg

Haio: DELPORTE Femke , U.A.
Promotor: BASTIAENS Hilde , U.A.
Praktijkopleider: PLETTINX Marleen

Context: Artsen behoren tot de risicogroep voor o.a. burn-out, een thema dat grote zorgen baart gezien de impact op de gezondheidszorg. Wegens de toenemende verontrustende berichten rond burn-out bij huisartsen besloot het Kenniscentrum een onderzoek te doen naar de preventie en aanpak hiervan. Het rapport reikte in totaal veertien aanbevelingen aan voor de praktijk waarbij ?elke huisarts ertoe brengen een eigen huisarts te nemen? er ??n van is. Om dit voorstel te verspreiden in de huisartsenwereld is het van belang eerst stil te staan bij de barri?res die huisartsen ervaren om een collega te raadplegen. Uit Australisch onderzoek van Kay et al. blijkt dat artsen moeilijkheden ervaren hulp te zoeken bij medische problemen. Hoewel deze studie een interessante kijk geeft op de multipele factoren die huisartsen kunnen afremmen om medische hulp te zoeken, zijn deze inzichten over huisartsen aan de andere kant van de wereld niet zomaar transfereerbaar naar onze eigen huisartsen. Tot op heden zijn er geen gegevens gekend over de manier waarop huisartsen in de Vlaamse setting gebruik maken van eerstelijns gezondheidszorg.

Onderzoeksvraag: Hoeveel huisartsen hebben een huisarts? Welke barri?res ervaren Vlaamse huisartsen bij het raadplegen van eerstelijns gezondheidszorg? Welke barri?res ervaren Vlaamse huisartsen bij het raadplegen van eerstelijns gezondheidszorg voor psychosociale moeilijkheden?

Methode: VRAGENLIJST: Kwantitatieve onderzoeksmethode met afname van een elektronische vragenlijst bij Vlaamse huisartsen en HAIO?s. Beschrijvende analyse met gebruik van de Chikwadraattoets. INTERVIEWS: Kwalitatieve onderzoeksmethode met afname van semi-gestructureerde interviews bij 10 Vlaamse huisartsen waarvan de gegevens anoniem verwerkt werden m.b.v. thematische analyse vanuit een constructivistisch perspectief.

Resultaten: VRAGENLIJST: De vragenlijst werd ingevuld door 192 huisartsen en HAIO?s. Van deze groep heeft 42% een vaste huisarts. Hierbij vermeldt 58% een drempel te ervaren om een huisarts te raadplegen. Zelfs bij de groep huisartsen met een vaste huisarts ervaart meer dan de helft een drempel om deze te consulteren. Vrouwen hebben vaker een huisarts dan mannen. INTERVIEWS: Verschillende barri?res kwamen in deze studie aan het licht. Zo houdt de huisarts graag de touwtjes in eigen handen waardoor men voornamelijk enkel zichzelf vertrouwt. Hiernaast is er ook de schaamte die huisartsen ervaren om een collega te raadplegen. Jezelf (medisch) kwetsbaar opstellen is een taboe. Huisartsen weten ook niet altijd goed waar een geschikte huisarts te vinden bij gebrek aan informatie over visie en manier van werken van collega?s. Tot slot wordt beschreven dat de huisarts zich vaak verloren voelt tussen eerste en tweede lijn. Wat betreft de barri?res voor consulteren bij psychische problematiek leert dit onderzoek dat het voor huisartsen vaak een moeilijke weg is om het hebben van psychische klachten te aanvaarden. Bijkomend ziet de meerderheid een huisarts niet als eerste aanspreekpunt bij psychische problemen.

Conclusie: Weinig Vlaamse huisartsen hebben een eigen huisarts. Nochtans is zelfzorg een cruciale voorwaarde om de gezondheid van huisartsen te bewaken. De aanbeveling ?iedere huisarts een eigen huisarts? van het KCE lijkt een eenvoudige aanbeveling maar blijkt een complexe beslissing te zijn voor de huisarts. Wilt men huisartsen aanmoedigen een huisarts te nemen, zullen we moeten proberen de barri?res tot het zoeken van een huisarts weg te werken. Onderwijs kan hierbij een rol spelen door al tijdens de opleiding studenten aan te moedigen bij

medische problemen naar een huisarts te gaan. We willen stimuleren tot meer transparantie over de manier van werken en visie op geneeskunde. Vervolgens bevelen we het oprichten van een ?anderhalve lijn? aan, een speciaal huisartsenteam voor huisartsen.